“ЯНМАЛ” ХХК

ОЙМСНЫ ҮЙЛДВЭРИЙН ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ЯНМАЛ ХХК-ИЙН 2025-ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, арга хэмжээний төлөвлөгөө

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	**Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах багасгах арга хэмжээ**	**Арга хэмжээний цар хүрээ**	**Нэгжийн өртөг /Мян.төг/**	**Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж**	**Баримтлах хууль журам стандарт**	**Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ**	**Үр дүн**
1.АГААР ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ БАГАСГАХ УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ							
Үйлдвэрийн дотор орчинд болон химийн бодисын агуулахад түүхий эдээс үүдэлтэй тоосжилт болон химийн бодисын ууршилтын үр дүнд ялгарах хий зэрэг нь агаарын тоосжилт ба бохирдолтыг тодорхой хэмжээгээр нэмэгдүүлэх эх үүсвэр болно.	Орчны болон ажлын байрны агаарын бохирдлын байдалд шинжилгээ хийлгэх (2 удаа)	Агуулах орчимд	ОХШХ-т тусгасан	Жилд 2 удаа	УСТ3384-82. Агаар мандлын сорьц авахад тавих ерөнхий шаардлага	Ажлын байрны агаарын шинжилгээнд дээж өгсөн хариу гараагүй байна.	Цаашид авч хэрэгжүүлэх сөрөг нөлөөг илрүүлж арилгах үр дүнтэй.
Агаарын бохирдлын улмаас ажлын нөхцөл, ажилчид болон нутгийн иргэдийн эрүүл мэндэд нөлөөлөх	Тоосноос эрүүл мэндээ хамгаалах нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэл, хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүнээр ажилчдыг хангах	Ажиллах хугацаанд бүх хүнд	150,0	Сар бүр	Ажлын байрны агаарын эрүүл ахуйн шаардлага MNS4990:2010,	Хөдөлмөрийн нөхцлийн үнэлгээгээр ажлын нөхцөл тоосжилт хэвийн гарсан. Хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүний оронд аньс, аарц, үзэмний шүүс зэрэг бүтээгдэхүүнээр хангадаг.	Ажилтнуудыг тоосноос хамгаалах шаардлага байхгүй. Ажилчдын дархлааг сэргээх байгалийн гаралтай антиоксидант бүтээгдэхүүн учраас үр дүнтэй.
Нийт			**150,0**				
УСАН ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ БАГАСГАХ УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ							

Ус ашиглалт	Ундны усны нөөцийн савыг эрүүл ахуйн шаардлага хангасан хүнсний зориулалтын сав ашиглах	Төслийн хүрээнд	ҮАЗ-д	2025	MNS 13.060.50 Усны чанарын стандарт Усны тухай хууль ЗГ-ын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын хавсралт -Ус ашигласаны төлбөрийн хувь хэмжээ/ Газар доорх усыг бохирдлоос хамгаалах: MNS3342:1982 БО, ЭМНХ-ын сайдын 1997 оны 143А, 352/А тоот хамтарсан тушаалын 2.3.5 хавсралт,	Ажилчдын хүнсэнд хэрэглэж буй усны танкыг нерж танкаар сольж, цэвэрлэгээ ариутгалын хуваарь гарган цэвэрлэж байна. Худгийн цэвэр ус болон усны нөөцийн савнаас дээж авч шинжилгээнд хамруулахад стандартын шаардлага хангасан байна.	
	Ус ашиглалтын дүгнэлт гаргуулах, гэрээг байгуулж ажиллах, төлбөрийг цаг тухай бүрт төлөх	Ажиллах нийт хугацаанд	Ашиглах усны хэмжээгээр	2025 оны 06р сард		Гүний ус ашиглахад усны төлбөрийг цаг тухай бүрд нь төлж барагдуулж байна. Ус ашиглалтын дүгнэлт гаргуулж, гэрээ хийсэн.	
Ахуйн хог, хаягдал, бохир ус, шатах, тослох материал ба бусад хаягдлаас бага гүний уст давхарга болон хөрс ургамал бохирдох	ШТМ болон химийн бодисын хаягдал, асгаралт гаргахгүй байх хог хаягдал ил задгай хаяхгүй байх арга хэмжээ авах тусгай саванд цуглуулах	Үйл ажиллагааны турш	100,0	2025		Хог хаягдлыг ангилан ялгаж зориулалтын цэгийг шинээр хийж ангилан ялгаж, цуглуулж байна.	

ХӨРС УРГАМАЛАН БҮРХЭВЧИД ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ, БАГАСГАХ, УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ							
Хөрс элэгдэл эвдрэлд орж үржил шим, чийг буурах, гадаргын унаган хэлбэр өөрчлөгдөх	Хөрсөн бүрхэвчийг элэгдэх эвдрэхээс сэргийлэх арга хэмжээг тогтмол авч хэрэгжүүлэх	Үйлдвэрийн орчин	100,0	2025	MNS 3307:1991, MNS 3308:1991 Хөрс. Хөрсний химийн элементүүдийн нийт хэмжээг тодорхойлох арга, MNS 5850:2008 Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ	Үйлдвэрийн цементлээгүй хэсэгт буюу хашаа дагуулан мод тарьж хөрсөн бүрхэвчийн элэгдлээс сэргийлэх арга хэмжээ авч ажиллаж байна.	
	Хог хаягдал ил задгай хаях, тээврийн хэрэгсэлийн шатах тослох материал асгарах зэргээс бохирдож шинж чанараа алдахаас сэргийлэх зам талбайг хатуу хучилттай болгох зүлэг мод тарих	Төслийн орчимд	ҮАЗ	ҮАХүрээнд		Төслийн талбайн 90%-иас дээш цемент цутгасанаар хөрсний бохирдлоос хамгаалагдаж байна.	
Орчны үзэмжийг сайжруулах, тоосжилтоос сэргийлэх, мод тарих	“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд нэгдсэн зохион байгуулалтаар ногоон зурвас /мод тарих/ байгуулах ажилд оролцох	Төслийн орчимд	100ш х 5,0=500,0	2025		Тэрбум мод төсөл болон хөрсний элэгдлээс сэргийлж 100 мод тарьсан. Үүнээс 25 ш модыг үйлдвэрийн хашаанд үлдсэн 75 модыг СБД-20 хороо, хадат 4 гудамж, 9а тоотод тарьсан.	
Нийт			**700,0**				
2. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТАЛААР							

Гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх дохиоллын систем суурилуулах	Нийт ажиллагсад	100,0	2025	Компанийн дотоод журмаар	Гал түймэрээс сэргийлэх дохиоллын системтэй бөгөөд аваарын гэрэл суурьлуулсан, хэвийн ажиллаж байгаа.	
Ажиллагсадыг жилд 1удаа галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор сургалт явуулах		250,0	1 удаа		Галын аюулаас сэргийлэх зорилгоор СБД онцгой байдлын газраас онол, практикын сургалтад хамруулсан.	
Ажиллагсдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах		ҮАЗ	1 удаа		Ажилтнуудыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулсан. Үйлдвэрийн нийт ажилтнуудыг шинжилгээнд хамруулахад **2,350,000** төгрөг зарцуулсан.	
Ажиллагсдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэглэлээр бүрэн хангах		ҮАЗ	2025		Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгсэлээр бүрэн хангасан. Чихэвч, хувцас, хантааз, зузаан цамц нийт **6,968,000** төгрөг.	
ДҮН		350,0				
НИЙТ ДҮН		**1050,0**				

Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Ангилал	Эх үүсвэрээс гарах хог хаягдлын төрөл	Код	Аюулын зэрэглэл	Жилд гарах нийт хэмжээ	Хадгалах	Зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийлүүлэх	Хог хаягдлал зайлуулахад гарах зардал, мян.төг	Баримтлах стандарт, аргачлал	Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Үр дүн
Ахуйн	Хог хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх			8.7 тн	Зориулалтын саванд хадгалах	СБД ТҮК 10,0*12=120.0,	600,0	Хог хаягдлын тухай хууль	Хог хаягдлын гэрээтэй бөгөөд гэрээний дагуу ачуулж зайлуулдаг.	
	Ангилан ялгаж тус тусад нь хийх савтай болгох				Ангилж ялгаж хадгалах	50,0	250,0		Хог хаягдлыг ангилан ялгаж хаях боломжийг бүрдүүлсэн.	
Шингэн	Шингэн хог хаягдлаар хөрс, газар доорх ус бохирдож болзошгүй	Хог хаягдалын тухай хуулийн /шинэчилсэн найруулга/ 10.3.6-д ААНБ нь хөрс бохирдуулагч жорлон байгуулахыг хориглосон тул ЭКО-ОО ашиглах			Тогтмол хугацаанд			Хот суурины усан хангамж, ариутгах татуургын ашиглалтын тухай хууль, хог хаягдлын тухай хууль болон холбогдох журам заалтууд	Бохирын гэрээ байгуулж, гэрээний дагуу тээвэрлэн зайлуулдаг.	
		Бохирын цэгийн ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг мэргэжлийн байгууллагаар улирал тутамд гүйцэтгүүлж байх			Тогтмол хугацаанд				Бохирын цэгийн ариутгал халдваргүйжүүлэлтийн гэрээтэй бөгөөд гэрээний дагуу ариутгал халдваргүйтгэл хийлгэдэг.	

Аюултай	Хатуу	Хортой бодисын үлдэгдэл агуулсан эсвэл бохирдсон сав, баглаа боодол	150109*	Х	Үүсэх хэмжээг тодорхойлох боломжгүй.	+	+		1 сард 25000 төг*12сар= 300,0	Химийн бодис урвалж ашигладаггүй учраас аюултай хог хаягдал байхгүй.	Химийн бодис урвалж ашигладаггүй учраас аюултай хог хаягдал байхгүй.
		Шингээгч болон шүүлтүүрийн материал, бохир алчуур, тусгайлан заагдаагүй хамгаалалтын хувцас	150201*	Х		+	+			Химийн бодис урвалж, ашигладаггүй.	Химийн бодис урвалж, ашигладаггүй.
									1150,0		

Тайлбар:

“Х” – хяналттай хог хаягдлыг тэмдэглэгээгээр

“Х” гэсэн тэмдэглэгээтэй хог хаягдлыг аюултай хог хаягдалд хамруулах эсэхийг шинжилгээгээр тогтоох ба аюултай шинж чанар үзүүлэгч бүрэлдэхүүнийг босго түвшинтэй тэнцүү болон түүнээс дээш хэмжээгээр агуулж байвал “аюултай” гэж үзнэ.

Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	**Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ**	**Нэгжийн өртөг/мян.төг/**	**Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж**	**Баримтлах стандарт, аргачлал**	**Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ**	**Үр дүн**
Байгалийн давагдашгүй хүчин зүйл болж усны үер, гал гарч химийн бодис галд өртөж шатвал аюултай нөхцөл байдал үүснэ.	Байгаль хамгаалал, болзошгүй түймэр үерээс урьдчилан сэргийлэх талаар ухуулга, сурталчилгааны самбар хийж байрлуулан, тухай бүрд нь шинэчилж байх	200,0	2025 онд		Байгаль орчны мэдээллийн самбартай бөгөөд мэдээллийг тогтмол шинэчлэн байрлуулдаг.	

	Галын багаж хэрэгсэл авч ашиглахад бэлэн байдлаар байрлуулах (амьсгалын нэг бүрийн хамгаалалтын аппарат, гарын хор, гал унтраагч, усан шүршүүр, гал унтраах хуурай хэрэгсэл, хөөс, нүүрсхүчлийн хий гэх мэт)	200,0	2025 онд	MNS 5566:2005. Аж ахуйн нэгж байгууллагад зайлшгүй байх гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгслийн шаардлага	Галын хор, галын сараа, гал унтраах хэрэгсэл, самбар, цугларах цэг шаардлагатай цэгүүдэд байршуулсан.	
Химийн бодис их хэмжээгээр асгарвал аюултай нөхцөл байдал үүснэ.	Бодис урвалжуудын хор аюулын зэргийг харуулсан тэмдэг, тэмдэглэгээг монгол тайлбараар дэлгэрэнгүй хийх	250.0	2025 онд	MNS 6458:2014. Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, Химийн хорт болон аюултай бодис бүтээгдэхүүний агуулах	Химийн бодис ашигладаггүй бөгөөд лаборатори байгуулахаар төлөвлөж байсан ч энэ жил хийгдэж амжаагүй.	Химийн бодис ашигладаггүй бөгөөд лаборатори байгуулахаар төлөвлөж байсан ч энэ жил хийгдэж амжаагүй.
	Нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэл*, хоосон сав, бортого, бортого онгойлгогч, наалддаг шошго, металл юүлүүр, хүрз, хогийн шүүр, хориглох тэмдэг болон тууз зэрэг багаж хэрэгслийг бэлэн байлгах	350.0	2025 онд		Химийн бодис ашигладаггүй.	Химийн бодис ашигладаггүй.
	Болзошгүй тохиолдлоор химийн бодис асгарсан тохиолдолд хэрэглэх зориулалтын шингээгч, хүнсний сод, хуурай элс, шороо, тогтворжуулагч, үртэс гэх мэт материалуудыг ажлын талбарт бэлэн байлгах	200.0	2025 онд	Тухайн бодисын хор аюулгүйн лавлах мэдээлэл /M808/	Химийн бодис ашигладаггүй.	Химийн бодис ашигладаггүй.
Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал		1200,0				

Орчны шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Хугацаа ба давтамж	Шаардагдах зардал /мян.төг/	Баримтлах арга, аргачлал, стандарт, шаардлагууд	Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Үр дүн
1. Агаарын чанар							
1.1	Агаарын бохирдлын (NO_2, SO_2, CO, тоос) шинжилгээ хийлгэж байх	Агуулахын гадаад ба дотоод орчин	Агаарын найрлага жилд 1 удаа	Багажийн түрээсийн зардал: 1 багаж 40.0 *жилд 1 удаа *5 жил **НИЙТ 200,0**	MNS 4585:2007 агаарын чанар, Техникийн ерөнхий шаардлага, MNS 3384:1982 Сорьц авахад тавих ерөнхий шаардлага, MNS 4048:1988 Тоосны хэмжээг тодорхойлох жингийн арга, MNS 0017-2-5-11:1988 Агаар дахь азотын давхар ислийн хэмжээг тодорхойлох фотоколориметрийн арга, MNS 5002:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Шуугианы норм, аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага, MNS ISO 226:2003 Дуу чимээ - Хэвийн норм, түвшиний хэмжээ	Агаарын шинжилгээнд дээж өгсөн. Хариу гараагүй байна.	Агаарын шинжилгээнд дээж өгсөн. Хариу гараагүй байна.
1.2	Дуу шуугиан, чичиргээ, химийн ууршимтгай ба идэмхий хорт бодисууд		Жилд 1 удаа	Багажийн түрээсийн зардал: 1 багаж 30.0*жилд 1удаа*5 жил **НИЙТ 150,0**		Хөдөлмөрийн нөхцлийн үнэлгээгээр хэмжилт хийлгэсэн. Химийн бодис ашигладаггүй.	Дуу шуугиан дунд гарсан цехүүдэд чихэвч тараан өгч хэрэглүүлж байна. Мөн эрүүл мэндийн үзлэгээр чих хамар хоолойн эмчид үзүүлсэн. Шуугиантай хэсэгт ажилладаг 8 хүн сонсгол хэвийн гарсан.
2. Хөрсний бохирдол							
2.1	Хөрсний морфологи бичиглэл, pH, цахилгаан дамжуулалт, давс %, ялзмагийн агууламж %, шим тэжээлийн элемент (NO_3, P_2O_5, K_2O), хөрсний механик бүрэлдэхүүн, нүүрс ус төрөгчийн нэгдлүүд, кадми, хром, кобальт, зэс, хар тугалга, мангани, никель, цайр	Төслийн талбайд 2 цэг сонгох	Төслийн үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнө 1 удаа, жилд 2 удаа	2 цэгт*2 дээж*жилд 1 удаа *5 жил /15,0+25,0/ НИЙТ 800.0 /Хөрсний химийн шинжилгээ 1 дээж -15,0 төг, хүнд металлын шинжилгээ 1 дээж 25,0 төг/	MNS 3307:1991, MNS 3308:1991 Хөрс. Хөрсний химийн элементүүдийн нийт хэмжээг тодорхойлох арга, MNS 3309:1991 Хөрс, Хөрсний хялбар уусдаг давсны химийн найрлагыг тодорхойлох арга, MNS 3298:1991 Хөрс.Шинжилгээнд дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлага, MNS ISO 11047:2001 Хөрсний чанар. Хөрсний усан орчны хандмалд кадми, хром, кобальт, зэс, хар тугалга, мангани, никель, цайрыг тодорхойлох.	Хөрсний шинжилгээнд дээж өгч шинжлүүлсэн. Шинжилгээний үр дүн стандартад нийцсэн үзүүлэлттэй гарсан.	

					Дөлний болон цахилгаан дулааны атомын шингээлтийн спектрометрийн арга, MNS 3675:1984 Хөрсний органик бодисын хэмжээг тодорхойлох лабораторийн арга, MNS 5850:2008 Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ		
				1150,0			

Орчны хяналт, шинжилгээний нэг жилийн зардал

№	**Шинжилгээний төрөл**	**Нэгжийн үнэ /мян.төг/**	**Дээжийн тоо**	**Бүгд үнэ/мян.төг/**	**Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ**	**Үр дүн**
1	Агаарын шинжилгээ	35.0	1	35.0	Дээж өгсөн. Хариу гараагүй байна.	Шинжилгээний хариу гараагүй байна.
2	Хөрсний шинжилгээ	40.0	2	80.0	1 удаа дээж өгч шинжлүүлсэн.	Хөрсний шинжилгээгээр шаардлагатай үзүүлэлтүүд хэвийн хэмжээнд гарсан.
Дүн				**115.0**		